

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

รหัสรายวิชา 1507 515

รายวิชา เวชศาสตร์ชุมชน

หน่วยกิต 2(1-3-4)

(Community medicine)

นักศึกษาปริญญาตรี

สาขาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 จำนวน 111 คน

ปีการศึกษา 1/2563

อาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา :

อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล, ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล

วัน-เวลา	หัวข้อบรรยาย	ชั่วโมง	ผู้บรรยาย	ห้องเรียน
ศ.5มิ.ย.2563 09.00-12.00 น.	1. สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจชุมชนชนบทไทย การพัฒนา :ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชนบท ความเข้มแข็งของชุมชน	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	PH304/ PH205
ศ.5มิ.ย.2563 13.00-16.00 น.	2. ปัจจัยสังคมกับสุขภาพ ความยากจนกับสุขภาพ ความไม่เป็นธรรมทางสุขภาพ	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	PH304/ PH205
ศ.19มิ.ย.2563 09.00-12.00 น.	3. วัฒนธรรม ความเชื่อ กับสุขภาพ ความแตกต่างของ มุมมองด้านสุขภาพของบุคลากรทางการแพทย์กับ ประชาชน	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	PH304/ PH205
ศ.19มิ.ย.2563 13.00-16.00 น.	4. การวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพด้วยการบูรณาการ แนวคิดและวิธีการทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	PH304/ PH205
ศ.26มิ.ย.2563 09.00-12.00 น.	5. แนวทางการแก้ปัญหาสุขภาพชุมชนชนบทแบบการมี ส่วนร่วมของประชาชน	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	PH304/ PH205
	รวม	15		

วัน-เวลา	หัวข้อปฏิบัติการ	ชั่วโมง	ผู้นำการปฏิบัติการ	ห้องเรียน
ศ.26มิ.ย.2563 13.00-16.00 น.	ปฏิบัติการที่ 1 เครื่องมือ 7 ชิ้น ในการศึกษาบริบทชุมชน แนวทางการวิเคราะห์ โครงสร้างสังคมวัฒนธรรม และ เศรษฐกิจของชุมชน ระบบสุขภาพ การดูแลสุขภาพ ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ แนวทางการค้นหาปัญหา ของชุมชน แนวทางการรับฟัง ค้นหาปัญหา และการ วินิจฉัยปัญหาสุขภาพชุมชน การสร้างเครื่องมือในการ เก็บข้อมูล หลักการเข้าชุมชนและแหล่งข้อมูล	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธณกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกุล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปริษา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	PH304/ PH205
ศ.3ก.ค.63 09.00-12.00 13.00-16.00 น. ส.4ก.ค.63 09.00-12.00 13.00-16.00 น.	ปฏิบัติการที่ 2-5 การศึกษาชุมชน บริบททางโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมของชุมชนการฝึก ปฏิบัติการรับฟังปัญหา ค้นหาปัญหาจากมุมมองของคน ในชุมชนและการวินิจฉัยปัญหา การเลือกปัญหาศึกษาใน การศึกษา	12	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธณกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกุล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปริษา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	ลงชุมชน ไป-กลับ 2 วัน

วัน-เวลา	หัวข้อปฏิบัติการ	ชั่วโมง	ผู้นำการปฏิบัติการ	ห้องเรียน
ส.10ก.ค.63 08.00-12.00 น.	ปฏิบัติการที่ 6 การนำเสนอบริบทชุมชน และโครงสร้างการวิจัย (นักศึกษาทำงานร่วมกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการนำเสนอ)	4	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธนกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	PH304/ PH205
ส.10ก.ค.63 13.00-16.00 น.	ปฏิบัติการที่ 7 หลักการเข้าชุมชนและแหล่งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลข้อมูล หลักการคืนข้อมูลให้กับชุมชน การเลือกกลุ่มเป้าหมายและการจัดกิจกรรมกับชุมชน (ปรับปรุงโครงสร้างการวิจัยและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลก่อนลงชุมชนครั้งต่อไป)	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธนกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	PH304/ PH205
ศ.17ก.ค.63 08.00-12.00 13.00-17.00 น. ส.18ก.ค.63 08.00-12.00 13.00-17.00 น.	ปฏิบัติการที่ 8-14 การดำเนินการเก็บข้อมูลการรวบรวมข้อมูล การแจกแจง แสดงข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลการอภิปรายร่วมกับทีมงานและอาจารย์ที่ปรึกษา	16	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธนกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	ลงชุมชน 2 วัน ไป-กลับ
ศ.24ก.ค.63 08.00-11.00 น.	ปฏิบัติการที่ 15 การคืนข้อมูลผลการศึกษาและการจัดกิจกรรมสาธารณสุขในชุมชนกับกลุ่มเป้าหมาย	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธนกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	ลงชุมชน
ศ.24ก.ค.63 13.00-17.00 น.	นำเสนอรายงานการศึกษาวิจัยในเรื่องที่ศึกษาของแต่ละกลุ่ม (ส่งรายงานกลุ่มละ 2 เล่มพร้อมไฟล์ทางอีเมล anuwat.w@ubu.ac.th ภายในวันที่ 31ก.ค.2563).	4	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล ผศ.ดร.แสวง วัชรธนกิจ อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา อ.ศักดิ์สกล ประสพันธ์ อ. ดร. กมลชนก จิตอารี อ.อัญมณี ลาภมาก ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธุ์ ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง/ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	PH304/ PH205

วัน-เวลา	หัวข้อปฏิบัติการ	ชั่วโมง	ผู้นำการปฏิบัติการ	ห้องเรียน
27-31ก.ค.2563	สอบปลายภาค (ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ)	3	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล	

การฝึกภาคสนามแบ่งนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่มๆละ 20 คนมีอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำกลุ่มๆละ 1-2 คน

สรุปจำนวนชั่วโมงสอน	อาจารย์ผู้บรรยาย	จำนวนชั่วโมงบรรยาย
	อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	15
อาจารย์ผู้ควบคุมปฏิบัติการ	จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ	
1. อ.ดร.อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล	45	
2. ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล	45	
3. ผศ.ดร.แสวง วัชรระชนกิจ	45	
4. อ.ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา	45	
5. อ.ศักดิ์สกล ปรีสพันธ์	45	
6. อ. ดร. กมลชนก จิตอารี	45	
7. อ.อัญมณี ลาภมาก	45	
8. ผศ.ดร. นิธิมา สุทธิพันธ์	45	
9. ผศ.ดร.ปรีชา บุญจุง	45	
10. ดร.จุฑามาศ เชื้อทอง	45	

กระบวนการเรียนการสอน

- การบรรยาย อภิปราย ซักถาม แลกเปลี่ยน
- กรณีศึกษา การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนโดยโครงงาน
- การค้นคว้า นำเสนอรายงาน การทำรายงานกลุ่ม
- การเก็บข้อมูล โดยการเรียนรู้จากการอาศัยอยู่ในชุมชน
- การประชุมกลุ่มย่อย ระดมสมอง

การวัดและการประเมินผล

คะแนนรายบุคคล ร้อยละ 60

สอบปลายภาค	40%
การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการภาคสนาม	10 %
การประเมินตนเอง	5%
การประเมินโดยเพื่อน	5%

คะแนนรายกลุ่ม ร้อยละ 40

ผลงานของกลุ่มในการปฏิบัติการภาคสนาม	10%
การนำเสนอบริบทและโครงร่างการศึกษา	10%
การนำเสนอผลการศึกษา ฉบับสมบูรณ์	10%
รูปเล่มรายงาน	10%

รวม 100 %

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน อิงเกณฑ์ เกณฑ์คะแนน A – F ดังนี้

<u>เกรด</u>	<u>ช่วงคะแนน</u>
A	≥80.00
B+	75.00 - 79.99
B	70.00 - 74.99
C+	65.00- 69.99
C	60.00- 64.99
D+	55.00- 59.99
D	50.00 - 54.99
F	< 49.99

ตำราและเอกสารหลักที่ใช้ในการเรียนการสอน

1. ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2528) แนวคิดพื้นฐานทางสังคมวิทยาการแพทย์ ใน สังคมวิทยาการแพทย์ หน้าที่ 9-15 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ลือชัย ศรีเงินยวง ปรีชา อุบโยธิน (2533). พหุลักษณะของระบบการแพทย์ในภาคกลางและการเปลี่ยนแปลง ใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์, เพ็ญจันทร์ ประดับมุก, จริญญา สุทธิสุขคนธ์ (บก.) พฤติกรรมสุขภาพ. นครปฐม: ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข น.๖๖
3. เสรี พงศ์พิศ, 2536 ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา
4. อภิชัย พันธเสน, (2539) พัฒนาชนบทไทย : สมุทัยและมรรค แนวคิด ทฤษฎี และภาพรวมของการพัฒนา กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา
5. อนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2560) เอกสารประกอบการสอนเวชศาสตร์ชุมชน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2560

เอกสารที่ควรอ่านเพิ่มเติม

1. วารสารทางเวชศาสตร์ชุมชนและสาธารณสุข
2. วารสารทางเภสัชกรรมชุมชนหรือเภสัชศาสตร์
3. วารสารทางสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข
4. Social sciences and medicine journal
5. Journal of health services